

MAKTABGACHA TALIM TASHKILOTLARIDA O'TKAZILADIGON BAYRAM ERTALIKLARIDA PEDAGOGIK FAOLIYATLARNI MAQSAD VA VAZIFALARI.

Achilova Soxiba Xamidovna

Qo'qon Davlat universiteti, Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Shamatova Dilnoza Sodiqovna

Qo'qon Davlat universiteti talaba.

Annotatsiya: Ushbu maqolada bugungi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida xalq sayillarini tashkil etish va o'tkazish, Maktabgacha yoshdagi bolalarni xalq an'analari ruhida tarbiyalash ularda milliy o'zlikni anglash, o'z xalqiga hurmat tuyg'ularini rivojlantirish bundan tashqari, ular boshqa xalqlar madaniyatining ahamiyatini o'rganish va tushunishga, ularga hurmat tuyg'usini uyg'otishga, turli bayram tadbirlarini tashkillash, xalq sayillarini tashkil etish haqida yoritiladi.

Tayanch so'zlar: maktabgacha ta'lim, bayram tadbirlari, madaniyat, an'analar, milliy an'analar.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы организации и проведения народных гуляний в дошкольных образовательных организациях, а также воспитания детей дошкольного возраста в духе народных традиций. Подчеркивается, что это способствует развитию у детей национального самосознания и чувства уважения к своему народу. Кроме того, отмечается важность формирования у детей понимания и уважения к культуре других народов, а также организации различных праздничных мероприятий и народных гуляний.

Ключевые слова: дошкольное образование, праздничные мероприятия, культура, традиции, национальные традиции.

Annotation: Annotation: This article examines the organization and conduct of folk festivities in preschool educational institutions, as well as the upbringing of preschool children in the spirit of folk traditions. It emphasizes that this contributes to the development of children's national identity and a sense of respect for their own people. In addition, it highlights the importance of fostering children's understanding and respect for the cultures of other peoples, as well as organizing various festive events and folk celebrations.

Keywords: preschool education, festive events, culture, traditions, national traditions.

Maktabgacha ta'lim sohasi uzluksiz ta'lim tizimining dastlabki bo'g'ini bo'lishi bilan birga keyingi ta'lim tizimida, bolani maktabga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda bu ta'lim sohasi davlat siyosati darajasiga ko'tarilishi bejiz emas. Bu borada davlatimiz tomonidan qabul qilingan qator farmon, qaror va farmoyishlar

maktabgacha ta’lim tizimini tubdan isloh qilishga yo’naltirilganligi barchaning e’tiboridadir.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 maydagi PQ-4312-sonli “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi”, 2016 yil 29 dekabrda “2017-2021 yillarda maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2707-sonli, 2017 yil 30 sentabrda “Maktabgacha ta’lim tizimi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5198-sonli Farmoni, 2017 yil 9 sentabrda «Maktabgacha ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish choratadbirlari to‘g‘risida»gi PQ-3261-sonli qarori, shuningdek, Maktabgacha ta’lim vazirligining 2018 yil 18 iyundagi 1-mh sonli “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari” hamda “Ilk qadam” maktabgacha ta’lim muassasasining Davlat o‘quv dasturini amalda joriy etish kabi davlat hujjatlarida bu sohaga oid masalalarini hal etish nazarda tutilgan.

Bugungi kunda maktabgacha ta’lim tashkilotlarida xalq sayillarini tashkil etish va o‘tkazishga katta e’tibor qaratilmoqda. Maktabgacha yoshdagi bolalarni xalq an’analari ruhida tarbiyalashgina ularda milliy o‘zlikni anglash, o‘z xalqiga hurmat tuyg‘ularini rivojlantirishi mumkin, bundan tashqari, ular boshqa xalqlar madaniyatining ahamiyatini o‘rganish va tushunishga, ularga hurmat tuyg‘usini uyg‘otishga ochiq bo‘ladi.

Shuning uchun, menimcha, maktabgacha yoshdagi bolalar uchun xalq bayramlarini tashkil etish bolaning har tomonlama va barkamol rivojlanishiga qaratilgan. Jamiyatimizda ro‘y berayotgan o‘zgarishlar bizni xalq an’analari, bayramlariga yangicha qarashga undaydi, ya’ni: milliy madaniyatimizni asrab-avaylash, xalq xarakterini o‘zimizda jamlash, kamol topadigan munosib shaxsni tarbiyalash hamda xalq an’analarini asrash muhim.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarni xalq madaniyati an’analari asosida rivojlantirish umumiy badiiy-estetik tarbiyaning asosiy yo‘nalishlaridan biridir. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida hayot yorqin, taassurotlarga boy, yaxshi qiziqarli kitob kabi bo‘lishi kerak, uning eng yaxshi sahifalari bayramlar bo‘lishi kerak. Zero, xalq bayramlarida madaniy tajriba jadal o‘zlashtiriladi.

Bayramlar bolalarni barcha xalqlarning urf-odatlarini, marosimlarini, folklorlari bilan tanishtiradi. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida nishonlanadigan bayramlar bolalarda quvonchli kayfiyatni yaratadi, ijobiy hissiy yuksalishni keltirib chiqaradi, bayram madaniyatini shakllantiradi. Bayram an’analari, uni tashkil etish, mehmonlar odobi haqida ko‘nikmalarga ega bo‘ladi. Bayramga tayyorgarlik bolalarda yaqinlashib kelayotgan bayramga qiziqish uyg‘otadi; qiziqish asosida ularning axloqiy fazilatlarini, badiiy didi shakllanadi.

Bayramlar tizimi bolalar va kattalarning ma’naviy hamjamiyatini, insoniy his-tuyg‘ularini rivojlantiradi sevgi, mehr-oqibat, o‘zaro yordam kabi tuyg‘ularni o‘stiradi. Bayramlarga tayyorgarlik ko‘rish va o‘tkazishda qo‘rqoq bolalar hissiyotli, tashabbuskorlarga aylanadi. Ular ixtiyoriy ravishda o‘yin jarayonida ishtirok etadilar, bu maktabgacha yoshdagi bolaning tabiatiga mos keladi, bu erda bola organik ravishda yangi musiqiy tasvirlarni o‘rganadi, ko‘nikmalarga ega bo‘ladi, tasavvurni rivojlantiradi. Maxsus ssenariy bo‘yicha tayyorlangan, puxta o‘yilgan bayram nafaqat bolalarga, balki kattalarga ham quvonch bag‘ishlaydi.

Ijodiy faoliyatda birgalikda ishtirok etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu oilani birlashtirishga va uning bo'sh vaqtini yangi mazmun bilan to'ldirishga yordam beradi. Ushbu bayram tadbirida bolalar ijodiyoti ko'rgazmalari, kompyuter taqdimoti yoki fotoko'rgazmalar tashkil etiladi. Bu bayram dasturida sahnalashtirilgan dramatik ertaklardan foydalaniladi. Bu kabi tadbirlarga ota-onalarni turli tanlovlarda tadbirlarda ishtirok etishga taklif qilish maqsadga muvofiq bo'lar edi. Shuni ta'kidlash kerakki, kattalar va bolalarning birgalikdagi faoliyati ularda bilish uchun kuchli motivatsiyani yaratadi, bunda assimilyatsiya juda oson va tabiiy ravishda davom etadi.

Bayram jarayonida dizayn juda muhim bo'lib, u birinchi navbatda bayram mazmuniga mos kelishi kerak. Dizayn bolalarda badiiy estetik didni rivojlantirishga harakat qilish kerak, bu bola uchun tushunarli bo'lishi, voqeani kutayotgan har bir kishi uchun quvonchli kayfiyatni yaratadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bayramni tashkil etish masalalari bo'yicha vazifalarni xodimlar va ko'ngilli ota-onalari o'rtasida o'tkazish kerak. Bolalarga oddiy ko'rsatmalar ham berilishi mumkin: ular uchun bayram tadbirini o'tkazishda o'z rolini anglash va ko'rish ham muhimdir.

Xalq bayramlari har doim o'yin bilan bog'liq. Ammo xalq o'yinlari, afsuski, bugungi kunda bolalikdan deyarli uzoqlashmoqda. Ko'rinib turibdiki, xalq og'zaki ijodining janri sifatida xalq o'yinlari milliy boyligini unutmasligimiz va ularni farzandlarimiz mulkiga aylantirishimiz kerak. Qadimgi har bir bayramning o'ziga xos urf-odatlar va an'analari, o'ziga xos "ssenariysi" bor.

An'analarning o'ziga xosligi bayram g'oyasiga, uning jamiyat uchun ahamiyatiga bog'liq, shuning uchun har bir bayramning asosiy va ikkinchi darajali belgilari, atributlari, qo'shiqlari, sehlari, o'ziga xos taomlari, o'yinlari, raqslari bor.

Hech bir bayram musiqa asboblarini chalmasdan o'tmaydi, albatta. Musiqiy o'yinlar qo'shiq aytish, musiqa asboblarini chalishni bolalar uchun yanada qiziqarli va qulayroq qilish imkonini beradi. To'g'ri tashkil etilgan bayramlar bolaning shaxsiyatini har tomonlama rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratadi, kelajakda o'quvchilarimizga o'zbek madaniyati, o'zbek xalqining milliy an'analari va o'z ona yurtining tashuvchilari sifatida his qilishlariga yordam beradi.

Adabiyotlar.

1. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan yangi Davlat talablari.-2018.

2. Adamova.O'.K. Maktabgacha talim tashkilotlarida manaviy-axloqiy tarbiyaning o'ziga xosligi.

3. Bo'taeva.U,K.Oqilova.Maktabgacha yoshdagi bolalarni shakllantirishda o'yin-mashg'ulotlarining o'rni.

4. Maktabgacha talim yoshidagi bolalarga talim-tarbiya berishning zamonaviy tendentsiyalari.

5. Diolova.N.G'Maktabgacha talim jarayonida tarbiyalanuvchilarni o'zaro hamkorlik muhitiga olib kirish imkoniyatlari.

6. Mamedov.M Maktabgacha yoshdagi bolalar va o'quvchilarning aqliy rivojlanish xususiyatlari.